

Zoeken naar robotheid

Het gaat goed met de getekende sft Onlangs verschenen er drie strips die je 'filosofische sciencefiction' zou kunnen noemen. Geen futuristisch gepiel met gadgets en technische snufjes, maar beeldverhalen waarin de auteursduo's Jindřich Janíček en Tatána Rubášová, Gwen Stok en Bruno Ferro Xavier da Silva, en Hanneke van der Hoeven en Moze Jacobs proberen om existentiële vragen te beantwoorden. Wat trouwens niet altijd lukt.

Een wonderlijke expeditie van robots. Willem en Jacob gaan op zoek naar hun vader

was de Tsjech Karel Čapek (1890–1938) die als eerste het woord 'robot' gebruikte, in zijn toneelstuk R.U.R. uit 1920. In bijna negentig houtsnedeachtige prenten, die Janíček eerst in een kleine papieren theemagazijn heeft voorgeschoten en daarna op de computer heeft uitgewerkt en ingekleurd, gaat de lezer goedendag van de klinkzame robotavonturiers houden. Op de laatste bladzijde blijkt de zoektocht twee vrouwen te vergeef. 'Maar... wie heeft hen geschapen? Zijn ze spontaan geëvolueerd uit primitievere robotachtigen? Misschien zijn het vragen waarop we nooit een antwoord zullen vinden.'

Angst voor de bionische mens
Niet getrouwd, want er wordt op meer plekken naar antwoorden gezocht. In het zesde nummer van REALmag., een zichzelf ontdekkend tijdschrift

over identiteit, kunst en wetenschap, wordt na gedacht over de relaties tussen mens en robot. Moeten we bang zijn voor de bionische mens

Van Terra naar Titan: heel normaal, zo'n titanenstrijd op een vega-gehekbal

Hoi, ik ben Magy

REALmag. is this the real Magy. or is this just fantasy?

uit de nabije toekomst? Komt de cyborg eraan? Opmerkelijk is dat de redactie van REALmag. besloot de filosofisch getinte teksten te verpakken in een stripachtig verhaal, Magy en het Fibonacci-mysterie. Hierin ontdekken de twintigjarige Magy en haar robotcollega Harold geheime informatie die bedreigend kan zijn voor het leven in vrijheid en liefde. Het verhaal is in beeld gebracht door Gwen Stok en Bruno Ferro Xavier da Silva, die

we kennen als het duo Trompette de la Mort. Gwen publiceerde onlangs nog haar boek De genezing van de krekkel, naar Toon Tellegen (zie de vorige Zone). Maar Bruno en Gwen hebben geen kant-en-klare strip gekend, het is meer een verhalende en elegante omlijsting van stukken over filosofie (door hoogleraar Jos de Mul), AI en cognitieve psychologie (dr. Joost Broekens en hoogleraar Marcel van Gerven), theologie en games (dr. Frank Bosman), robotrechten (dr. Rob van der Hoven van Gendereen) en – bijzonder – sekspoppentabrikant Mutsuddis. Over zijn plastic maitresse schreef een enthousiaste klant: 'Better than the real thing!' We zijn klaar voor de toekomst.

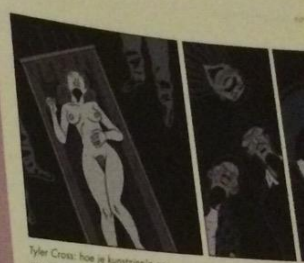
Een vegetarische gehakbal

Sciencefiction is speculatieve fictie geworden, waarin de grenzen worden ofgetast tussen het mogelijke en het onmogelijke. Dat gebeurt ook in de grafische roman Van Terra naar Titan van Hanneke van der Hoeven en Moze Jacobs. Het tweetal publiceerde enkele jaren terug in De Groene Amsterdammer al 32 afleveringen van hun curieuze stripverhaal Het heftige verlangen van David Q. Rosenbach. En nu is er dus een stript, die minstens zo vreemd is. Van Terra naar Titan speelt zich af in 2299, wanneer wetenschappelijk telepaat dr. Raia Solanis contact maakt met bewoners van de Jupitermaan Titan, die eruitziet 'als een vegetarische gehakbal in de erwtensoep'. Als je dat leest, weet je dat er gekke dingen gaan gebeuren. Op die maan wonen de Scardae, wezens die zomaar van geslacht kunnen veranderen, ongeveer zoals de papegaaienvissen op aarde. Dat is in dit stripverhaal van belang, want in 2299 woeden op onze planeet gendertwisten waar heeft iedereen schoon genoeg van heeft. Hoofdpersonage Raia Solanis is gemodelleerd naar Michelle Obama en naar twee vrouwelijke ruimtepioniers. Mae Jemison uit Alabama was de eerste Afro-Amerikaanse vrouw in de ruimte, die in 1992 met de Space Shuttle Endeavour naar het spelachtige Endeavour naar het andere rodel is Samantha Cristoforetti uit Milaan, die in 2014 een ruimtevlucht maakte in de Sojoez TMA-15M. Zij was de eerste mens die een kopje koffie zette terwijl ze in een baan om de aarde vloog. Op Twitter meldde ze: 'Fresh espresso in the new Zero-G cup! To boldly brew where no one brew before...' Als je je realiseert dat dit al echt gebeurt is, snap je ook dat de gebeurtenissen in Van Terra naar Titan lang niet zo eigenaardig zijn als je op het eerste gezicht zou denken. Op een vegetarische gehakbal gebeuren nu eenmaal rare dingen. (JOOST POLLMANN)

TATÁNA RUBÁŠOVÁ & JINDŘICH JANÍČEK – EEN WONDERLIJKE EXPEDITIE VAN ROBOTS
(Boycott, 96 pag., €17,50)

REALmag. # 6: MAGY EN HET FIBONACCI MYSTERIE
(REALmag., 112 pag., €15,00)

MOZE JACOBS & HANNEKE VAN DER HOEVEN – VAN TERRA NAAR TITAN
(In de Knipscheer, 56 pag., met cd met soundscape, 'Methane 1' door Karel van Kleist, €24,50)

Tyler Cross: hoe je kunstzinnig een prostituee onder beton begraaft

Strip noir-minimalisme

FABIEN NURY & TYLER CROSS 3: 90 pag. hardcover

Papier comeb

Tyler Cross is een bedachtzame hurling die strikt vanuit eigenbelang handelt in een keiharde misdoodwereld. De gelijknamige reeks onderscheidt zich door de intelligente plots waarin zwarte humor, domme pech, brutaal geweld en brose seks de hoofdrollen spelen. In deel drie, Miami, arriveert Cross in, u raadt het al, Miami, om daar een fikse som geld terug te vorderen. Hij ontdekt dat zijn advocaat het hele bedrag in een schimmig vastgoedproject heeft gestoken. Hoe schimmig? Nou, onder het beton op het bouwterrein van dat project ligt het lichaam van een vermoorde prostituee verstoppt. Vastbesloten om zijn geld terug te krijgen mengt Cross zich in de zaak, en er ontspint zich een verhaal over lafheid, dobbel spel en machtsmisbruik. Vergelijken bij de eerste twee avonturen van Tyler Cross is Miami – waar trouwe lezers lang op moesten wachten – is wat teleurstellend. Het scenario van Fabien Nury is niet zo origineel en nogal warrig, waardoor een aantal malen herlezen noodzakelijk is om het verhaal volledig te doorgronden. Het minimalistische tekenwerk van Brino en de inkleuring zijn dooreentegen onovertroffen: strakke dikke lijnen die de steerfelios treffen en van dit deel een echt kunstwerk maken. Film noir, waar Tyler Cross duidelijk door is geïnspireerd, gaf ook vaak voorrang aan de stijl boven het plot, dus het werkt ook Miami is al met al een indrukwekkende, inktzwarte strip. Als reeks behoort Tyler Cross tot het beste van alle momenteel lopende stripseries. Laten we hopen dat het volgende deel niet nogmaals drie jaar op zich laat wachten. (ALEX VAN BERGEN BRAVENBOEK)

